

Giriş

Acta Turcica'nın "Yemin" konulu sayısında and ve ant içme ile ilgili kültürümüzdeki birikim tespit edilmiştir.

Yeminle ilgili kayıtlara Osmanlı kroniklerinde yer verilmiştir. Osmanlı teşkilatının kayıtlarında yemin ve tahlifin biçimine ve mevzuatına ayrıntılarıyla yer verilmektedir. Tanzimat öncesi ve sonrası dönemde Osmanlı padişahlarının yemini, biat ve kılıç kuşanma usulü, devlet memurlarının padişaha sadakat ve göreve bağlılık yeminleri, Müslüman ve gayrimüslim tebanın, padişahın, ayan ve mebusların, mülkiye memurlarının, ulemanın, askerî sınıfın, ruhban tayifenin tahlifi, yabancı devletler nezdinde görevli Osmanlı tebası gayrimüslimlerin tahlifi açıklanmıştır. Mahkemelerde verilecek yeminin de şekli belirliydi. Gülhane Hatt-ı Hümayunu olsun Kanun-ı Esasi olsun yemin gereğine ve biçimine değinmiştir. Tahlif mahalleri, gerek merkezde gerekse taşrada, belirlenmiştir. Milli Mücadele döneminde yapılan kongrelerde de yemin meselesi gündeme gelmiştir.

Kuran'da yemin bahsi üzerinde durmuş, insanların yemininden, Allah'ın yemin etmesinden ve yemin akdinden söz edilmiştir.

Alevi-Bektaşî geleneğinde yaşanan ikrar ayinleri, yola giriş ritüeli ile birlikte kişiyi yol ehli yapmanın bir basamağıdır.

Evlilik gibi hayatın dönüm noktalarında veya kan kardeşlik gibi sözleşmelerde gelenekler yemin edelmesini öngörmüştür.

Türkçede ve Kürtçedeki yemin sözlerinin çeşidi ve kökeni en eski metinlere uzanmaktadır. Yeminler; kutsalları, değerleri, inançları, namus kavramını telaffuz etmektedir.

Prof. Dr. Emine Gürsoy Naskali